

MINDSZENTI LAP

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 4 Korona
Fél évre 2 Korona
Negyed évre 1 Korona

VEGYES TARTALMU HETILAP MEGJELEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG és KIADÓ HIVATAL

Weisz Ignác nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

HIRDETÉSEKET

nyilt-é r i közleményeket a kiadó hivatal jutányos ár mellett közöl

Elismerést az érdemnek.

Ha az érdemkeresztiek diszitik mellét a hadfinak, a csaták zajában az ágyuk moraja közt élte feláldozásával szolgálta hazáját; ha dekoráltatik a művész, az iparos, ki keze remekével egy-egy kiállításon tisztességet szerzett hazájának: úgy méltán megilleti a kitüntetés és elismerés azon hazafit is, ki életét a haza virágai: az — ifjuság — nevelése, s tanításának szentelte.

Ez év május havában lesz félszázada annak, hogy Hám János községünkbe érkezett, elfoglalta állását, megkezdte a muzsák szent falai közt a gyermekek oktatását s azóta folytatja, teljesíti ma is nehéz feladatát.

Az őskor tudósai azt tartották, hogy akit gyűlölték az istenek, azt tanítónak tették. E közmondás csak azt igazolja, hogy nehéz, fáradságos munka az, mit a tanító végez.

Hám János már hosszú félszázadon át oktatja, neveli Mindszent csemetéit, s teszi ezt ma is fáradságot nem ismerő buzgósággal, ernyedetlen kitartással.

Ötven év egy életkor. Ebben benne foglalják a mai öreg apák, apák, s unokák, ezeket mind Hám János tanította, ezek mindannyiának szívébe ő csepegtette az Isten, ember s haza iránti szeretetet.

Talán nagyon gyűlölték az istenek Hám Jánost, hogy nemcsak tanítónak tették, de a nehéz pályán az évtizedek hosszú során sorvasztják? Ellenkezőleg! a keresztények Istene nagyon szerette Hám Jánost, azért tette tanítónak, azért adott neki türelmet, kitartást, ernyedetlen szorgalmat, hogy szavaival, tetteivel, példás életével épülésére legyen az új nemzedékeknek, hogy egy emberöltőn át a gyermekek elméjét felvilágosítsa, zsenge szívüket nemesítse. Tartsa is meg őt a buzgó tanítót, a nemes szívű embert még soká nehéz pályáján, szívünkben őhajtjuk!

Elismerést tehát az érdemnek! Örvendünk, hogy a helybeli iskola

gondnokság mozgalmára a tanfelügyelő már felterjesztette felsőbb helyre az éremes férfit kitüntetés végett. Előre is gratulálunk!

Hh . . .

Közgyűlés.

Mindszent község képviselő-testülete folyó hó 10-én tartotta meg január havi rendező közgyűlését.

A tárgysorozat összesen 6 pontból állott, a képviselő-testület tagjai ennek daczára igen szép számban jelentek meg.

Első tárgy *Sóhlya Gyula* helyettesített I-ső jegyzőnek esküvetétele volt.

Koncz Lajos adóügyi jegyző az esküt felolvastva, *Sóhlya* azt a képviselő-testület színe előtt letévé.

Helyettes jegyző ur ezután a következő szavakat intézte a képviselő-testülethez:

„Mélyen tisztelt Képviselő Testület! Midőn Mindszent község jegyzői állását, mint arra a járási tek. főszolgabíró ur által kirendelt helyettes, ily minőségében elfoglalom, engedjék meg, hogy első sorban is hálás köszönetem nyilvánítsam a főszolgabíró ur megtisztelő bizalmáért.

Szokás, hogy ily állás elfoglalása alkalmával a községi adminisztráció fenti tényezője, a jegyző, megjelölje azon irányelveket, melyek jövő működésének alapjául szolgálhatnak. Nem a szokásnak, hanem a község iránti mély rokonszenvemnek tulajdoníthatom, hogy a hivatkozott irányelvek ismertetésébe bocsájtkozzam.

Rövid ezen ismertetés, t. képviselő-testület. Tiszta, becsületes közigazgatás. A közérdek önzetlen szolgálata. Minden magánérdeknek a közszolgálat teréről való kiküszöbölése; a közszolgálatnak a pártvillongásoktól való teljes függetlenítése.

Hogy ezen kétségtelenül fontos feladatokat jelen állásomban is teljesíthessem, szükségem van a t. képviselő-testület minden önzetlen tagjának jóakaratu támogatására s midőn ezt ezuttal is kikérem, magamat a t. képviselő-testület szíves jóindulatába ajánlva, e község közön-ségének működésém hajnalán a mindenha-

tó áldásaiért esedezem. As Isten tartsa meg mindnyájukat.“

2. *Tóth Mihály* bírónak évi jelentése.

A jelentést teljes szövegében, folytatólagosan, lapunk más helyén közöljük.

A jelentéshez elsőnek *Pap Mihály I.* esküdt szólalt fel. Helytelennek tartja, hogy daczára annak, miként a község 300 forintot a toronyóra igazításáért kifizetett, az óra mai nap sem jár. Kéri, hogy a toronyóra ügyében a közgyűlés valami módon intézkedjék.

Elhatározott, hogy az órát szakértővel meg fogják vizagáltatni és ha jónak találja a szakértő, intézkedni fognak annak kezeléséről is.

Ezután *Hadssz Juda* szólott a jelentéshez. Nem találja helyesnek, hogy *Pap Akos* szabadságidejének tartamára más városból neveztetett ki helyettesítő jegyző. Elégnek tartotta volna, ha egy napidíjas lett volna alkalmazva. Nem is hajlandó több dotációt adni a helyettesítőnek, mint egy napidíjasnak.

Tary István főszolgabíró, mint községi képviselő, felvilágosításul kijelenti, hogy kénytelen volt a helyettesítés tartamára jegyzőt nevezni ki, s hogy arra nem a helybeli adóügyi jegyzőt választotta, oka az, hogy az adóügyi teendőik rendkívül felhalmozódtak, annak teljesítésére pedig alkalmas egyént nem kapott.

Sóhlya Gyula visszautasítja *Hadssz* ajánlatát, nevezetesen egy napidíjas dotációt. Ellenben kijelenti, hogy 3 korona napidíjban megnyugszik.

Tary István nem fogadja el *Sóhlya* ajánlatát. Mindszent község méltósága nem engedi azt meg, hogy egy jegyző napidíját 3 koronában állapítsa meg. Indítványozza, hogy az a dotáció adassék meg neki, amennyi után *Pap Akos* a nyugdíját fizeti.

Hadssz Juda a *Sóhlya* főjegyző által kért dotációt hajlandó megadni, de többet nem.

Ily értelemben szólalt fel *Schönfeld Márton* is.

Wimmer Károly, *Korom Gáspár* és *Goldmann Ignác* *Tary István* javaslata mellett szólaltak fel.

Tóth Mihály elnöklő bíró a szavazást

elrendeli, melynek eredményeként Tary István indítványa 14 szóval 7 ellenében elfogadtatott.

Wimmer Károly kéri a közgyűlést, hogy a községi szervezeti szabályrendelet módosítására egy bizottság küldessék ki, mely indítvány elfogadtatván, a bizottság tagjai lettek: Tóth Mihály elnöke alatt Tary István, Wimmer Károly, Goldmann Ignác, Korom Gáspár, Haász Juda, Schönfeld Márton, dr. Albertényi Adolf, Szilágyi Ferencz, Keresztes Ferencz és az előjáróság összes tagjai.

3. Nagyságos dr. Mülek Lajos országgyűlési képviselő urnak újévi üdözlő levele.

Tudomásul vétetett.

4. Csongrádvármegye tekintetes tanfelügyelőségének átirata az 5-ik tanyai iskola felállítására tárgyában.

Wimmer Károly előadja, hogy a tanfelügyelő ur e leirata után értesítette az iskolai gondnokságot, hogy a folyó tanévben nem kívánja az iskola kiépítését, amennyiben megengedte, hogy a hegyeshalmi iskolában a gyermekek felváltva, azaz egyik nap az egyik, másik nap pedig a másik fele jelenjen meg az előadáson.

Ennek alapján a közgyűlés kimondta, hogy az iskola építését elhalasztja.

5. A tiszántuli járás tekintetes szolgabírói hivatalának rendelete a községi pénzek elhelyezése tárgyában.

Sóhlya Gyula jegyző felolvassa a rendeletre vonatkozó törvényezikket, mely kimondja, hogy a képviselő-testület minden évben névszerinti szavazással határozni köteles a községi pénzek elhelyezése tárgyában.

A képviselő-testület névszerinti szavazással, egyhangulag, a mindszenti taka-

rékpénztárba határozta elhelyezni az összes községi pénzeket.

6. Előjárósági jelentés az elmúlt hónapban történt pénztárvizsgálatról.

Tóth Mihály bíró jelenti, hogy a pénztárak az elmúlt hónapban is pontosan megvizsgáltattak és minden a legnagyobb rendben találtatott.

Tudomásul vétetett.

Sóhlya Gyula jelenti, hogy a törvényes határidőben egy indítvány és egy kérvény adatott be.

Az indítványt Tary István főszolgabíró ur, mint községi képviselő nyújtotta be, melyben kéri kimondani, hogy a községi állatorvosi állás szüntessék be s egyben a vármegye útján felirat intéztessék a nagym. kir. földmivelésügyi miniszteriumhoz, az iránt, hogy a tiszántuli járáshoz kinevezett állami állatorvosnak engedélyezze a Mindszent községben szükséges állatorvosi teendők végzését is.

Wimmer Károly nagy elismeréssel adózik Tary István urnak a tett indítványért.

A képviselő-testület elvileg el is fogadta az indítványt, azonban annak végleges kimondását csak az esetben fogja esz közölni, ha az állami állatorvossal a község megegyezésre lépett.

Walter József kéményseprő az iránt adott be kérvényt, hogy a háztulajdonosok részére kis könyvecske készíttessék, melybe ő a seprés teljesítését bejegyezhesse.

Ez ügyben nem történt végleges megállapodás, amennyiben a képviselők nagy része széjjel oszlott.

Több tárgy nem lévén, Tóth Mihály bíró a gyűlést bezárja.

Birói jelentés 1900. évről.

Az elmúlt 1900-ik évben a községben felmerült nevezetesebb eseményekről, a község fejlődési mozzanatairól, saját hivatalos eljárásom, úgy az összes előjáróság működéséről, kötelesség szerinti szabályrendeleti jelentésemet egybefoglalva, következőkben van szerencsém előterjeszteni.

1. Az emberek egészségi állapotára nézve jelenthetem, hogy az az elmúlt év folyamán, hála a Gondviselésnek, kedvezőnek mondható; egyébként erre vonatkozólag Dr. Szóbi Lipót községi orvosunknak ez ügyet teljesen felölölő és kimerítő jelentését felcsatolom.

2. A hasznos házi állatok egészségi viszonyára nézve tisztelettel előterjesztem, hogy az sem volt éppen kedvezőtlen, csekélyebb mérvű, azonban nem járványosan előforduló betegedési bajok — különösen a sertések között — jöttek ugyan elő, de nem annyira, mint az előző években; e tekintetben azonban részletes és kimerítő jelentést adni nem tudok, mert ámbár községünknek volt ugyan állatorvosa, az egyik ugyan rövid ideig, de eltávozásuk folytán egyiktől sem birtam alapos jelentést beszerezni, és így nem is formálhatom. Az 1901. évi január hó 1-től kinevezett állami állatorvos működik, ki azonban ez idő szerint még állását nem foglalta el.

3. A személy- és vagyon biztonsági ügyekre nézve jelezhetem, hogy a személybiztonság egyáltalán semmi tekintetben nem zavartatott meg; a vagyon biztonságánál azonban fordultak elő néhány kisebb-szerű esetek, a melyek úgy, valamint a személybiztonság elleni kihágás is, megtorlás végett, minden esetben illetékes helyén be lettek jelentve és e tekintetben a szükséges intézkedések meg is lettek téve. A személy és vagyonbiztonsági ügynek helyes alapokon fekvőségét elősegítette azon körülmény, hogy az 1901-ik január 1-ével, az éjjeli őrségi intézmény rendőrségi intézménnyel cseréltetett fel, a mi a közbiztonsági ügyre nézve sokkal helyesebb és a körülményeknek jobban megfele-

TÁRCZA.

A gróf meséje.

Hová? En istenem, hát homá? En idegen vagyok itt, nincs egy krajczárom sem, nincs homá lennem.

Ránéztem erre a leányra. Az októberi kelő nap sugara rászórta fényét arcára, megaranyozta szöke haját. Tiszta szeméből őszinte ártatlanság sugárzott. Nagyon megsajnáltam.

Hát jöjjön velem. Eljön a homá én akarom.

Tiszta csengő hangon szólt, kiértett belőle a férfi lovagiasságában való bizalom:

Igen!

Fölmentünk a lakásomra. A háziasszonyom, a kinek mellesleg szólva szabóműhelye volt, nagyon elbámuit. Siettem őt megnyugtanni.

Asszonyom, vegye pártfogásába ezt a kisasszonyt. Tisztességes leány. Bánjon vele szépen és majd ha hazajövök, beszélünk a többitől.

Isten tudja mien, szinte elmenekültem hazulról. Csak délután jöttem meg. Alig léptem a szobámba, jött a háziasszo-

nyom. A derék asszony elkezdett magasztalni, hogy milyen szépen jártam el, aztán kijelentette, hogy a kisasszony már ott varr a többi leánnyal együtt, pompás munkásnő, nagyszerűen dolgozik. Ellehet itt, ameddig akar, mert egy édes, kedves, jó leány.

Három hónapig volt nálunk a leány. Azalatt többször elbeszélgettem vele. Csöndes és szomorú volt mindig, siratta a szüleit, az apját, az anyját, a kiket úgy szeretett, s akik szeretetből akarták szerencsétlenné tenni. Ő pedig csak a szívére hallgat, nincs egyebe, abban kell a boldogságot keresnie. Nem akarok többet beszélni a három hónapról. Elég az hozzá, hogy a szép Lizettet megtanultam tisztelni, becsülni. Miatta még az életmódom is megváltozott, nem jártam többé a régi kávéházba, de igenis délelőttökint a varróba.

Egy napon azzal a kijelentéssel lépett meg a leány, hogy haza akar menni azonnal, még holnap reggel kísérem el. Együtt utaztunk. A kocsiiban keveset beszélünk. Ő neki hallgatás közben többször hullani kezdtek a könnyei.

Egyszer megkérdeztem miért sir?

Síratom magamat, síratom szegény szüleimet, de különösen magamat . . .

Miért?

Nem leszek én boldog soha, soha, érzem, hogy soha . . .

Megérkeztem. Kért, hogy menjünk gyalog, ki Hernalsba. Mikor egy csöndes utcában mentünk, a lány hirtelen megállt. Halovány arczczal, remegő kézzel mutatott előre.

Ott lakunk . . .

Kicsiny fehér ház volt, tiszta, mint a hó. A zöld keretes ablakokat patyolat függöny fődte. A ház mellett kert, a falat befutotta a vadszőlő, melynek leveleit már rozsdavörösrre fődte a szél. A leány egy perczig állt, hol reám nézett, hol a csendes kis lekásra. Azt hittem fél közelebb menni. De aztán hirtelen elhatározással szinte elszántan nyújtotta a kezét:

Meg kell lennie. Mindennek így kell lennie. Köszönöm, hogy olyan jó volt hozzám, szegény teremteshez. Aldja meg érte a teremte, nem fogom soha elfeledni, hogy milyen jó volt, hozzám, nem fogom soha elfeledni önt. Isten önnel.

Megszoritotta a kezemet, aztán sirva elfutott egész a házig. Egy pillanatra megállt a kis rácsos kapu előtt, aztán fölszakította és bement.

En pedig ott maradtam állva. Néztem, néztem azt a kis tiszta házat. Szinte magam előtt láttam lakóit is: egy szigorú, de tisztes öreg apát, egy fehér haju öreg-

ló alapot teremtett, mivel a szervezett rendőrség hivatásának teljes tudatával bír.

4. A termés eredményére nézve jelezhetem, hogy az általánosságban nem éppen mondható kedvezőnek, amennyiben gabona termésünk a gazda közönség várakozását nem elégítette ki. Buza termés közepszerű volt ugyan, az ára azonban nagyon alacsony; tavaszi terményeink sem adták meg azon eredményt, a mi a várakozásnak kielégítésére szolgált volna, oly annyira, hogy a földművelő birtokosság, a termések eredményeiből, adóját és közterheit csak nagy nehezen tudta fedezni. Általában az elmúlt év termése sem volt jobb az előző éveinél, az pedig köztudomásu, hogy az a legrosszabbak közé tartozott.

5. Véletlen szerencsétlenségi esetekre nézve tisztelettel előterjesztem, hogy az egész év lefolyása alatt a községben és külterületein, összesen 8 tüzeset fordult elő. Emberi életben egy agyon lőtte magát, egy egyén bicskájába dőlt, egy a forró vizet magára rántotta, egy pedig feloszlásnak indulva, a szőlő csőszházban találatot fel.

6. Iskoláink az 1900. évi január 1-ével államivá lettek, a tankötelesek iskoláztatása, a fennálló törvények és rendeletek által megkivántak szerint a legnagyobb szorgalommal és pontossággal eszközöltettek, illetőleg fogantatosított s úgy az állami elemi népiskolai gondnokság, mint a tantestület által e tekintetben minden a község viszonyai között megengedhető és lehető megtétetett és ennek folyamánként az iskolákat elég számú tankötelesek látogatták. Az iskolákban nem járók ellenében a törvényes eljárás minden egyes esetenél alkalmaztattak, az ez iránybani eljárások illető helyeikre mindenkor bejelentettek. Az iskola köteleseknek az iskolába való, sok esetekben nem járását, illetőleg onnani elmaradását tapasztalatom és az abból származó meggyőződés szerint, legnagyobb részben oly helyeken fordult elő, hol a szülők szegénységeiknél

asszonyt, a kik sok bánatot szenvedtek az ő egyetlen leányukért, a kik az ő egyetlen kincsüknek csak a boldogságát keresték, ők nem tehetnek róla, ha tévutakon. Es most? Mi lesz most? Erdekes volna, ha ott lehetnék, de mit kereshék ott. Örült vágy fogott el, hogy bemerjek abba a házba, de aztán sarkon fordultam és hamar elhagytam a csendes kis utcát és belekerültem a nagyváros zsibongó, zajló forgatagába.

Evek multak el azóta, sokszor eszembe jutott ez a leány. Eppen ez. Afrikában egyszer, mikor a kannibálok le akartak gyilkolni, csodálatosképpen a tűz fényétől sötétben, mintha az ő könyező alakját láttam volna elsuhanni a sivatag homokján.

S azóta még többször. A minap is, mikor azért dobtam el a kártyát, mert belémszállt az évek előtti vágy, hogy bemerjek abba a kicsi házba, melyben talán, ha én belépek, boldog lett volna mindenki, mindenki, mig így.

Tobor Iván gróf elhallgatott.

Nos? mi? — kezdték faggatni.

Nem találtam meg senkit, a kis házat lerombolták, hogy hová lettek, nem tudom. Eltűnt minden, el mint az a pillanat, melyben én nem mentem be abba a kis házba, ahol, ha belépek, boldog lett volna mindenki, mindenki.

Nemesküri Kiss Zoltán.

fogva, gyermekeik háztartására reá lévén szorulva, a mely körülménynél fogva gyermekeiket kénytelenek voltak az iskolából kivonni, hogy ők, a szülők, kenyérkereset után láthassanak. Ezen esetek a mulasztásokat, ha nem is egészben indokolják, de némileg — ismerve lakosságunk szegénységét — némileg mentik. A község az iskolák fentartására nézve az állammal kötött szerződési kötelezettségeknek eleget tett, további fejlődésére nézve pedig törelhetőleg minden lehetőt meghozott.

(Folyt. köv.)

VEGYESEK.

— A népszámlálás teljes eredményét jelen számunkban nincs módunkban közzétenni, amennyiben két számláló biztos a tegnapi napig nem lett kész az összeírással. Tizennégy népszámláló biztos összesen 8203 egyént írt össze. Ebből következtethetjük, hogy Mindszent község lélekszáma 9100-nál több nem igen lesz.

— Hivatal változások Lapunk olvasói előtt ismert dolog már, hogy Pap Akos községi jegyző állására a járási főszolgabíró ur *Sohlya Gyula* csongrádi főjegyzőt helyettesítette. *Sohlya Gyula* ur hivatalát még a mult hó 30-án elfoglalta, hivatali esküjét csak a most lefolytatott községi közgyűlés alkalmával tette le a képviselő testület előtt. Közgyűlési rovatunkban ismertetjük kivonatosan a főjegyző ur beköszöntőjét. Kedves kötelességet teljesítünk, midőn a főjegyző ur rokonszenves, mindenkit lebilincselő szavainak hatásáról e helyütt is megemlékezünk. Határozottan állíthatjuk, hogy a helyettes főjegyző ur már első föllépése alkalmával megnyerte a képviselő-testület teljes bizalmát; megszerzte magának azt a pártfogást, mit nagy tudása, emberbaráti jó szive, kiváló munka ereje és kedves modora eleve biztosítottak számára. A főszolgabíró urnak, — a ki mint községi képviselő először jelent meg a közgyűlésen, — igen sokan öszintén gratuláltak a szerencsés választáshoz. Mi még tovább megyünk. Elfogulatlan, tiszta szívből gratulálunk Mindszent község közönségének a kiváló szerencséhez, hogy *Sohlya Gyula* urat megismerni módjában állott. Az a köztisztviselő, a kit nemcsak közvetlen fölöttes hatósága dicsér, de érdemei előtt a tisztességes ellenfél is fejet hajt, csak a legnagyobb áldás lehet reánk nézve. Adja isten, hogy jó reménysegeink valóra váljanak!

— Soha olyan ünnep nem volt még Mindszentben, mint a minőt a „Polgári Kör“ farsang utolsó vasárnapján, február hó 17-én, rendezni szándékozik. Az a nagyszabású mozgalom, mely a „Polgári Kör“ farsangi mulatságának sikere érdekében már az elmúlt héten megindult, nemcsak a bál jóhírnevét biztosítja előre, de kétségen kívül áll, hogy olyan jókedv, mint a minő ekkor lesz, nálunk még nem volt soha. A „Polgári Kör“ választmánya, élén

a járási főszolgabíró urral, — a ki ilyen esetekben is legény a talpán, — mindent elkövet, hogy a mulatni vágyóknak a legkellemesebb szórakozást biztosítsa. A rendező-bizottság névsora felöleli a helybeli fiatalságnak összes tagjait, akik csak hivattak a mulatság erkölcsi sikerének garantálására, de ezen kívül maga a „Polgári Kör“ is számtalan, szebbnél-szebb meglepetésekről gondoskodik a mulatni vágyók számára. Az állarczosak a legjutányosabb áron jutnak kiválóan mulatságos jelmezekhez; gondoskodva van a legjobb kiszolgálásról; s a mi fő, bemutatóra megérkezik az a ozigány zenekar, mely nálunk állandóan letelepedve, az igazi muzeika szívet vidító hangjaival fog elbűvölni bennünket. Jókedvű fiatalok készülődjete: soha ilyen ünnep nem volt még Mindszentben!

— Borzasztó halál Az utóbbi helybeli vásáron *Mihály István* polgártársunk nagyon szerencsétlenül járt. A szarvasmarhák közt levén elfoglalva, egyik bika szarvával szemébe szurt. A szerencsétlent Vásárhelyre szállították a szemkórházba, hol a leggondosabb ápolás daczára is meghalt. Mult kedden felboncolták a szerencsétlenül járt hulláját s kiderült, hogy a bika szarva nemcsak a szemet tette tönkre, hanem a szemüvegen keresztül az agyat is megsértette s ez okozta a szegény ember halálát.

— Sorozás. A hadkiegészítő parancsnokságtól vett értesítés alapján közöljük, hogy községünkben az idei sorozás április hó 24. és 25-én fog megtartatni.

— Nyilvános nyugta és köszönet. Hogy tisztelt *Pigler Róza* urnő a szegénysorsu tanulóknak ruhasegélyezéséhez 4 (négy) korona adománnyal sziveskedett járulni, és hogy az összeget átvettem: elismerem és nyugtatom. E jószívű adományáért a segélyzendő szegénysorsu gyermekek nevében ez uton is köszönetet mond Mindszentben, 1901. január hó 10-én *Hám János* isk. igazgató.

— Zsebmetszés. Haladunk a korrall; így Mindszent község sem maradhat hátra semmiben. Van bál, gesztenye sütő, zeneestély, halvacsora, ártézi kut, világítás, kör, pör, sör, bor, tor, heti piac, országos vásár, vaj, tolvaj és — zsebtolvaj. A községünkben e hó 5-én megtartott országos vásár alkalmával *Kolompár Antal* hódmezővásárhelyi illetőségű és lakos cigány, általánosan ismert zsebtolvaj is átrándult, hogy foglalkozását gyakorolja. Részben sikerült is az neki, mert *Biczók Józsefné*, *Süli Mária* zsebéből 14 kor. 22 fillér készpénzt varázsolt ki, melyet nyomtalanul el is tűntetett, hihetőleg valamely czinkos társának adott. Özv. *Kis Miklósnénál* is szerencsét próbált, itt azonban tetten éretvén, a rendőrségnek adatott át, mely őt a főszolgabírói hivatal elé állítván, onnan haza toloncoltatott. — Ez alkalommal felhívjuk a község figyelmét arra, hogy hasonló esetekben, de egyáltalában nagyobb nép összejövetelkor vagyónára nagyobb gondot fordítson s fokozott elővigyázattal legyen.

Párhuzam.

I.

Ha összehasonlítjuk hazánk városai s községeink állapotát a száz év előtti viszonyokkal, oly eredményre jutunk, mely bizonyos tekintetben komikus, más tekintetben irigylésre méltó.

Komikusnak tetszik ma azon nyugodtság, az a nembánomság, mely az öregek minden intézményéről visszatükrözik, de irigylésre méltó, hogy — csekély levén igényünk, — a nyugodtság és megelégedés jellemezte életüket.

De lássuk minő terjedelemben üzték száz év előtt hazánkban a gazdálkodást?

A „Budapesti Hirlap“ 359. számában így ír az akkori gazdasági viszonyokról: Száz évvel ezelőtt körül-belül nyolcz millió ember élt Magyarországon, bizonyára nem nagy gazdaságban. A nemzet főjövedelmi forrása a földmivelés, a legkedveltebb termék a buza volt.

Azon időben legjobbnak tartották azt a buzát a mi Miskolcz tájékán termett. Könnyebb volt a szerémség buzája s a két közt a Békés és Csongrádmezei buza foglalt helyet.

A bánási csak ezek után következett. Szabolcs vármegye rozteméséről volt híres.

Az átlag, mi buza, rozs, árpa és zab

termésből előállott: 60 millió pozsonyi mérő volt, vagyis mérője 62.5 literrel számítva.

A termést nagyobb részt az országban togyasztották el. A kivitel csekély, rendszeren 2-3 millió forint és ugyananyi mérő közt ingadozik. Körülbelül egy millió az, mi az egereknek áldozatul esett s a vermekben megromlott. A különféle gabona fajták értékét átlag egy forintra teszik mérőnként.

A buzát, mint más vad népek, vermekben tartották a tizenhatszadik század végén, egész Békés megyében alig volt egy két hambár. A mesterséges takarmányt alig ismerték, a gyümölcs termelés csekély. A kender és dohány rendszeren rossz. Si-lány években ezrek pusztultak el ember és állatokból, mert nem volt mit enniök, a jó években pedig a vermekben rothadt a buza.

Ez fotográfiája az idézett lap szerint a száz év előtti gazdasági viszonyoknak. Daczára e fura viszonyoknak, jól érezték magukat az öregek, az időt nem tekintették pénznek, mint a mai kor embere, a gőz, villany, fonó és fotograf legkevésbé érekelte őket, az odaadás, a megnyugvás éltető elemük volt.

Ha a mai gazdálkodási viszonyokra fordítjuk figyelmünket, természetesen, hogy óriás haladás észlelhető.

Eltekintve a technika vívmányaitól,

azoknak a gazdaságban való felhasználásától a szántó, cséplő, kaszáló gépektől, maga a buza termelés oly dimenzióban üzecik ma, hogy nem hatvan millió pozsonyi köből a buza, rozs, árpa és zab termés, hanem tisztán a buza termés átlaga 40 millió métermázsát tesz ki.

A mondottakból levonhatjuk a különbséget, mi a mai s száz év előtti gazdasági viszonyok közt fenforog.

Fájt az öregeknek, hogy termésükből kivette a dézsmát az egér s egyrésze termésüknek elromlott a dohos veremben. Mi hambározzuk, magtározzuk termésünket, mit nem bánt ugyan a verem doha, de dézsmálja az egér s a veremnél több kárt tesz az átkozott rossz buza ár.

Az öregeknek volt boruk, jószáguk, zavarba nem jöttek, ha nem vált be egyik ága a gazdálkodásnak, bevált a másik. Mi ellenben egy „blatt-“ra játszunk a buza-termelésre, nincs borunk, nincs jószágunk, ha van jó termésük, verjük a mellünket, ha nincs buza, futva futunk a pénzintézetekbe köicsönért.

Hibája a mai gazdasági viszonyainknak, hogy elvesztettük a jószágtenyésztésünket, megszűntünk marhatenyésztő ország lenni, mi nemzetgazdasátiilag pótolhatlan hiba.

Felelősszerkesztő és kiadótulajdonos.
Weisz Ignác.

N a p t á r a k

1901. évre.

A t. közönség tudomására hozom, miszerint az 1901. évre szóló naptárak megérkeztek és könyvnyomdamban beszerezhetők.

A „Mindszenti Lap“ előfizetői a naptárakból 5 százalék kedvezményben részesülnek.

Több mint 50 féle naptárból választék és pedig 15., 20., 25., 30., 40. és 60 kr árban.

Tisztelettel

W E I S Z I.
könyvnyomdája.